

ONZE MYCOLOGISCHE EXCURSIE IN 1914.

IN Juli hadden wij de jaarlijksche consulsvergadering en na afloop der werkzaamheden kwamen de besprekingen over de consulsexcursie, die gewoonlijk in het najaar wordt gehouden. Doctinchem zou het centrale punt zijn voor de verschillende uitstapjes. Maar door de tijdsomstandigheden viel dit plan in duigen; zonder deze zou er echter toch niet veel van gekomen zijn door de aanhoudende droogte in Augustus en September. Op de jaarvergadering in October werd er nog eens lang en breed over gesproken en op voorstel van dr. Meulenhoff en ondergeteekende, kwamen eenige consuls overeen om van uit Zwolle met ons excursies te maken. Zoo kregen wij einde October juffr. Cool en de heeren Brakman en Ligtenberg op bezoek. Het excursieterrein bevond zich in de omgeving van Hattem en Wapenvelde en den tweeden dag bij Heino. 's Avonds werd het ons onbekende gedetermineerd, waarbij dankbaar gebruik gemaakt werd van de bibliotheek van dr. Meulenhoff. In het geheel verzamelden wij 180 soorten n.l.:

- Amanita** mappa, pantherina, muscaria, rubescens, junquillea.
Leptota procera, cristata, amiantina, lenticularis.
Armillaria mellea, aurantiaca.
Tricholoma equestre, portentosum, albobrunneum, pessundatum, ustale, rutilans, columbeta, vaccineum, terreum, saponaceum, personatum, sordidum.
Clitocybe infundibiliformis, suaveolens, expallens, brumalis, clavipes, nebularis, odora, laccata, rivulosa.
Collybia maculata, butyracea, velutipes, cirrhata, dryophila, seminalis.
Mycena epipterygia, sanguinolenta, galopoda, pura, luteoalba, flavoalba, lactea, atrocyanea, stammea, filipes, polygramma, galericulata, metata, rorida.
Omiphalia fibula.
Pleurotus ostreatus.
Hygrophorus hypothejus, niveus, puniceus, conicus, psittacinus, pustularis.
Lactarius deliciosus, vietus, theiogalus, blennius, pyrogalus, piperatus, vellereus, rufus, glyciosmus, mitissimus, subdulcis.
Russula nigricans, cyanoxantha, heterophylla, ochroleuca, fragilis, alutacea, queletii, lutea.
Cantharellus cibarius, aurantiacus, umbonatus, tubaeformis.
Marasmius oreades, scorodoni, androsaceus.
Panus stypticus.
Lenzites betulina.
Pluteus cervinus.
Entoloma nidorasum, turbidum, sericeum.
Clitopilus orcella.
Nolanea pascua, hirtipes.
Claudopus variabilis.
Inocybe lacera, geophylla, carpta, praetervis.
Hebeloma fastabile, versipelle, mesophoeum, sinapizans, crustuliniforme.
- Flammula** astragalina, gummosa.
Galera tenera, hypnorum, mniophila.
Paxillus involutus.
Cortinarius elatior, mucosus, alboviolaceus, cinnabarius, cinnamomeus, armillatus, hinnuleus, leucopus, laniger, paleaceus.
Bolbitius hydrophilus.
Psalliotia compestris en var. vaporaria.
Stropharia stercorearia, en semiglobata.
Hypoloma sublateritium, epixanthum, fasciculare, candolleianum.
Psathyra corrergis.
Panaeolus campanulatus.
Gomphidius glutinosus, viscidus, roseus.
Boletus luteus, flavidus, badius, piperatus, bovinus, variegatus, chrysenteron, submentosus, calopus, edulis, luridus, versipellis, scaber, erythropus.
Polyporus fumosus, adustus, amorphus.
Polystictus versicolor, abietinus.
Fomes annosus.
Poria medulla panis.
Daedalea quercina.
Hydnum imbricatum, ferrugineum, graveolens, melaleucum.
Thelephora terrestris.
Stereum purpureum, hirsutum, sanguinolentum, spadiceum.
Corticium quercinum.
Clavaria inaequalis, var. aurantiaca, ericetorum.
Sparassis crispa.
Exidia glandulosa.
Tremella violacea.
Dacryomyces stillatus.
Lycoperdon gemmatum, pyriforme.
Scleroderma vulgare.
Peziza aurantia, fuispora.
Xylaria hypoxylon.
Cordiceps militaris.
Lycogala epidendron.

Interessante vondsten op deze excursie waren:

Armillaria aurantiaca, *Mycena rorida*, *Hygrophorus pustularis*, *Entoloma turbidum*, *Inocybe carpta* en *praetervisa*, *Flammula astragalina* en *gummosa*, *Cortinarius paleaceus* (ook in 1912 in Hulshorst veel gevonden) en laniger, *Clavaria ericetorum* en *inæqualis*, var. *aurantiaca*

Lepiota lenticularis.

bijna alle zeer fraaie paddestoelen, die wij in een groot aantal exemplaren gevonden hebben.

Na afloop van de tweede excursie gingen de heer Ligtenberg en de ondergeteekende er nog op uit, om op een andere plek n. l. Spoolderberg bij Zwolle een zeer typische paddestoel te zoeken n. l. *Lepiota lenticularis*, die wij in voldoende aantal exemplaren in allerlei stadia van ontwikkeling vonden. Deze *Lepiota* groeit in de omgeving van Zwolle op minstens

een zestal plaatsen, overal in groote getale. Van mej. Cool kreeg ik bericht, dat hij ook op de excursie van de N. N. H. V. bij Haarlem in 't Naaldenveld (Aerdenhout) verzameld was. In het boek van Ruys staat vermeld, dat van Eeden hem in 1869 op het buiten Elswoud bij Haarlem vond en dat hij later aangetroffen is bij Lochem en den Haag. Het schijnt met deze paddestoel te gaan als met *Amanita junquillea*, die eerst zoogenaamd zeldzaam, thans op verschillende plaatsen gevonden wordt.

Deze *Lepiota* heeft ons eerst heel wat moeite gekost bij het determineeren en wel om deze redenen, dat het karakteristieke kenmerk, vermeld in alle handboeken, constant... ontbreekt. Dat kenmerk is, dat bij vochtig weer het gedeelte steel boven den ring, evenals de ring zelf, voorzien is van groenachtige druppels, die van uit de hoed daarop gedropen zijn en na indrogen vuilgroene stippels achterlaten. Wij hebben deze *Lepiota* vier jaar achtereen geplukt bij droog en bij nat weer, telkens een aantal exemplaren bekeken, maar nooit op steel of ring groene vlekken of stippels gezien. Overigens klopt hij uitstekend met de beschrijving in de verschillende handboeken en kwam de determinatie te Parijs met de onze overeen. Deze *Lepiota* heeft verder veel overeenkomst met een *Amanita*, zoodat hij ook wel *Amanita lenticularis* of *Lepiota guttata* (naar de door ons nooit geziene groene druppels) wordt genoemd. Het is een prachtige paddestoel, die na een niet te droge Augustusmaand reeds midden September te voorschijn komt, maar dit jaar een maand later kwam. Hij komt voor in eiken- en dennehosschen. In A. Ricken die *Blätterpilze* staat een opgave van de grootte der sporen n.l. $5-6/5\mu$. Bij controleering vond ik $6-8/3-4\mu$, welke grootte klopt met de opgave der Fransche mycologen.

Lepiota lenticularis.
(Doorsnee van een jong exemplaar).

Bovengenoemd werk van Adelbert Ricken »Die Blätterpilze Deutschlands und der angrenzenden Länder besonders Oesterreichs und der Schweiz«, dat in 16 afleveringen à 3 Mark met 128 gekleurde platen uitgegeven wordt, waarvan reeds 10 afleveringen verschenen zijn, kan ik ten eerste aanbevelen aan allen, die zich voor de determinatie van paddestoelen interesseeren. Hoewel de platen niet schitterend zijn, geeft de tekst daarentegen veel. Deze is niet gecompileerd uit andere werken, maar geeft vooral kritiek. Ricken heeft veertig jaar de studie der paddestoelen beoefend en zich de laatste vijftien jaar speciaal beziggehouden met de microscopie der zwammen, die dan ook in zijn boek een voorname plaats inneemt. Zijn beschrijving der soorten is uitgebreid en laat de speciale kenmerken goed tot hun recht komen; daarna komt het uitvoerige microscopische gedeelte en hij eindigt met de opgave van andere soorten, waarmede de betreffende paddestoel verwisseld kan worden, terwijl hij opmerkzaam maakt, waarin het verschil bestaat. Men krijgt den indruk, dat hij de meeste beschreven paddestoelen op zijn excursies heeft gevonden, grondig heeft bestudeerd, en na nauwkeurige observatie en vergelijking met er dicht bijstaande soorten zijn ervaringen meedeelt. Reeds herhaaldelijk is deze methode ons nuttig gebleken bij de determinatie voor moeilijke paddestoelen. Natuurlijk stuit men van tijd tot tijd op fouten, maar deze zijn zeldzaam. Summa summarum een zeer aan te bevelen determineerboek, dat geraadpleegd naast Costantin, Bigeaud's beide deelen, e. a. ons zeer veel diensten heeft bewezen.

Zwolle, November 1914.

MEULEMEESTER.